

Łódź, dnia 7 grudnia 2021 roku

Pan
Marcin Janiak
Wójt Gminy Pęczniew

WK – 602/63/2021

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 2137 ze zm.) informuję Pana Burmistrza, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Pęczniew¹. Kontrolą objęto lata 2019 – I półrocze 2021 i wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: prowadzenia rachunkowości; długu publicznego; sprawozdawczości; realizacji dochodów z podatków i dochodów z majątku; udzielania zamówień publicznych; wydatków budżetowych; ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. W 2020 roku wyodrębniono następujące rejestry dla operacji ewidencjonowanych w Urzędzie Gminy Pęczniew: [1] „Budżet jednostka” – dochody i wydatki Urzędu Gminy, [2] „Szkoła Równych Szans” – dochody i wydatki projektu, [3] „Wsparcie na starcie” – dochody i wydatki projektu. Ustalono, że możliwe było uzyskanie wydruku księgi głównej dla wybranego konta zawierającego dane z powyższych rejestrów, jednak wydruk księgi głównej mógł nastąpić dla jednego lub wybranych rejestrów w zależności od opcji wybranej przez operatora. Niemożliwe natomiast było dokonywanie

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach od 29 czerwca 2021 do 31 sierpnia 2021 roku. Protokół został podpisany w dniu 15 października 2021 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

księgować pomiędzy rejestrami (np. po stronie Wn konta w rejestrze "Budżet jednostka" w korespondencji ze stroną Ma konta w rejestrze "Szkoła Równych Szans"), co skutkowało naruszeniem zasady podwójnego zapisu. Nie można też było uznać prowadzonych rejestrów za dzienniki częściowe, gdyż w dziennikach częściowych numer operacji zazwyczaj poprzedzony jest kodem lub innym wyróżnikiem, który umożliwia identyfikację dziennika częściowego lub rejestru, z którego pochodzi ten zapis, natomiast w jednostce numeracje są nadawane dowodom niezależnie dla każdego z rejestrów bez oznacznika, z którego wynikałyby przynależność operacji do któregoś z rejestrów. W poszczególnych rejestrach możliwe było nadawanie takich samych numerów analityk dla poszczególnych kont (np. dla konta 201), co oznaczało, że w kilku rejestrach mogło występować to samo konto analityczne, a na nim różne zapisy. Takie działanie przeczy zasadzie systematycznego zapisu, gdyż zgodnie z nią księgi rachunkowe powinny być prowadzone w sposób umożliwiający uzyskanie rzetelnych informacji w wybranym przekroju. Na wydruku zbiorczym dla ww. rejestrów możliwe było, że np. konkretne konto – 201-1 występowało w kilku rejestrach, ale za każdym razem były na nim inne zapisy i sumy obrotów. Taki sposób konstrukcji rejestrów sugeruje, że nie było możliwości prowadzenia jednej księgi głównej, a jedynie istniała możliwość uzyskania wspólnego wydruku dla wybranych rejestrów. Program nie generował automatycznie wydruku księgi głównej dla wszystkich rejestrów, a to operator dokonywał wyboru, dla których rejestrów chce dokonać wydruku księgi głównej. Taki stan rzeczy mógł powodować, że wydruk zapisów na wybranym koncie (księgi głównej) mógł zostać wykonany dla określonej liczby rejestrów, a niektóre operacje mogły zostać pominięte, jeśli nie dokonano wyboru określonego rejestru.

Powyższe naruszało art. 13 ust. 1 w zw. z art. 15 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.), gdyż księga główna zawiera zapisy o zdarzeniach, które zostały ujęte uprzednio lub równocześnie w dzienniku, co oznacza, że w księdze głównej znajdują się wszystkie zdarzenia, które zostały zarejestrowane w dzienniku (bądź dziennikach częściowych). Artykuł 13 ust. 1 ustawy stanowi, że księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: [1] dziennik; [2] księgę główną; [3] księgi pomocnicze; [4] zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; [5] wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz). Natomiast zgodnie z art. 15 ustawy - konta księgi głównej zawierają zapisy o zdarzeniach w ujęciu systematycznym. Na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej.

Z powyższych przepisów wprost wynika, że podmiot zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych powinien prowadzić jedną księgę główną, a jedynie w zakresie dziennika możliwe jest prowadzenie dzienników częściowych, jednak w sposób, który gwarantuje integralność księgi głównej. Zatem, zastosowana w 2020 roku forma prowadzenia ksiąg rachunkowych dla ewidencji operacji gospodarczych realizowanych przez Urząd Gminy była nieprawidłowa. W związku z powyższym, Gmina Pęczniew powinna od 2022 roku zaprowadzić jedną księgę główną dla operacji związanych z realizacją dochodów, jak i dokonywaniem wydatków w Urzędzie Gminy.

2. Ustalono, że nieprawidłowo zaewidencjonowano zwrot dotacji dokonany w dniu 30 grudnia 2020 roku z rachunku budżetu na rzecz Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Łodzi, w kwocie 6.000,00 zł. Powyższy zwrot został zaewidencjonowany zapisem ujemnym na kontach Wn 133, Ma 901 (Wb 232). Należy zauważyć, że ewidencja zwrotu dotacji ze znakiem minus, zarówno w świetle ustawy o rachunkowości, jak i przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) nie jest poprawnym zapisem.

Ustawa o rachunkowości określa w art. 25 ust. 1 pkt 2 zasady korygowania zapisów w księgach rachunkowych prowadzonych komputerowo. Zgodnie z tym przepisem - stwierdzone błędy w zapisach poprawia się przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi lub tylko zapisami ujemnymi. Należy dodać, że stosownie do ust. 2 art. 25 ww. ustawy - w razie ujawnienia błędów po zamknięciu miesiąca lub prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, dozwolone są tylko korekty dokonane w sposób określony w ust. 1 pkt 2, co oznacza, że jest to jedyny właściwy sposób dokonywania korekt w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera. Należy jednak mieć na uwadze, że zwrot nie jest korektą błędnego zapisu.

Zgodnie z opisem zasad funkcjonowania konta 133 – Rachunek budżetu, zawartego w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia, zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu, w tym również spłaty dotyczące kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu, oraz wpływy kredytów przelanych przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu, w tym również wypłaty dokonane w ramach kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu (saldo kredytowe konta 133), oraz wypłaty z tytułu spłaty kredytu przelanego przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na koncie tym nie przewidziano możliwości stosowania zapisów ujemnych. Zatem stosownie do opisu konta 133 zwrot niewykorzystanej dotacji powinien zostać zaewidencjonowany po stronie Ma tego konta.

Natomiast stosownie do opisu zasad funkcjonowania konta 901, zawartego w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia, po stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu: [1] na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222; [2] na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224; [3] z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224; [4] z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133; [5] pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133; [6] pochodzące z budżetu Unii

Europejskiej, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Wn ujmuje się pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 901 i przenosi się je na konto 961.

Co prawda wskazane rozporządzenie określa, że po stronie Wn ujmuje się jedynie przeniesienie salda na konto 961, jednak uzasadniony jest wniosek, że poprawne ewidencjonowanie zwrotu powinno nastąpić zapisem Wn 901 Ma 133 z równoczesnym zastosowaniem zapisu ujemnego po obu stronach konta 901 (czystość obrotów). Takie zapisy nie spowodują ani ujemnych zapisów na koncie 133, niezgodnych z ewidencją banku, ani też nie zawyżą obrotów na koncie 901, które mogłyby zostać błędnie przeniesione na konto 961.

Należy wskazać, że w przypadku, gdy obroty na kontach mogą dostarczać fałszywych informacji o przebiegu operacji gospodarczej (w przypadku wskazanym powyżej zwroty dotacji niewykorzystanych w danym roku), można stosować ujemny zapis techniczny dla zachowania czystości obrotów Wn 901, Ma 901. Celem tego zapisu jest zachowanie czystości obrotów na koncie księgowym oraz przywrócenie jego pierwotnego charakteru. Przepisy prawa bilansowego nie określają sytuacji, w których dokonuje się zapisów technicznych. Jednak w praktyce w celu zachowania "czystości obrotów" na koncie księgowym oraz przywrócenia jego pierwotnego charakteru często stosuje się takie zapisy. Zapisu technicznego dokonuje się po obu stronach tego samego konta, tymi samymi kwotami oraz tym samym znakiem.

3. W zakresie prawidłowości wykazywania skutków finansowych decyzji wydanych przez organ podatkowy w sprawie umorzenia zaległości podatkowych stwierdzono, że w sprawozdaniu Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych za 2020 rok, w klasyfikacji dział 756, rozdział 75616, § 0910 - nie ujęto w kolumnie 14 kwoty umorzonych odsetek w wysokości 77,00 zł, dotyczącej podatku od nieruchomości od osób fizycznych i w kwoty 263 zł dotyczącej podatku od środków transportowych od osób fizycznych. Stosownie do zasad określonych w § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564, ze zm.) - w kolumnie "Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy" w zakresie umorzeń zaległości podatkowych - wykazuje się kwoty dotyczące skutków udzielonych przez organ podatkowy gminy lub miasta na prawach powiatu za okres sprawozdawczy umorzeń w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej w podatkach i opłatach, stanowiących dochód budżetu gminy lub miasta na prawach powiatu. Wykazane w tej kolumnie skutki powinny wynikać z decyzji wydanych przez właściwe organy gminy lub miasta na prawach powiatu, w zakresie zarówno bieżących, jak i zaległych należności. W kolumnie tej nie wykazuje się kwot wynikających z decyzji wydanych na podstawie art. 67 d § 1 ustawy - Ordynacja podatkowa.
4. Nie obliczano skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w przypadku złożenia przez podatników deklaracji za lata wcześniejsze, które należy zgodnie z obowiązującymi przepisami uwzględnić w skutkach obniżenia górnych stawek podatkowych w roku złożenia takiej deklaracji.

Zgodnie z Instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącą załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej - skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy, dotyczące deklaracji na podatek za lata ubiegłe oraz korekt deklaracji na podatek za lata ubiegłe wykazuje się za okresy sprawozdawcze w roku, w którym otrzymano od podatników deklaracje za lata ubiegłe (§ 3 ust. 1 pkt 12 załącznika nr 36 do rozporządzenia).

5. W przypadku większości naczep i przyczep podatnicy podatku od środków transportowych nie określali w deklaracji DCMZP, a organ podatkowy przypisywał podatek na podstawie DMC pojazdu. Powyższe powodowało, że zarówno kwota podatku dla tych pojazdów była zaniżona, jak też pojazdom tym przyporządkowywano podatek maksymalny, służący do obliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych dla naczep o DMCZP do 36 t włącznie. Powyższa nieprawidłowość dotyczyła około 30 pojazdów podlegających opodatkowaniu w latach 2019-2020. W trakcie kontroli podatnicy zostali wezwani do złożenia deklaracji korygujących i uzupełnienia brakujących danych (do czasu zakończenia kontroli tylko 1 podatnik złożył deklarację korygującą). Kontrolujące, zatem nie mogły jednoznacznie określić, dla których przyczep i naczep nastąpiło zniżenie kwoty skutków finansowych, z uwagi na brak danych w zakresie DMCZP. Należy mieć na uwadze, że w przypadku naczep i przyczep o DMCZP 38 t i większych prawidłowa stawka podatku powinna wynieść w 2019 roku – 1.300 zł, a w 2020 roku – 1.600 zł. Natomiast podatek maksymalny dla naczep i przyczep o DMCZP powyżej 36 t powinien wynieść w 2019 roku – 2.458,70 zł, a w 2020 roku – 2.502,96 zł. Zatem skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych dla przyczep i naczep o DMCZP powyżej 38 t powinny wynosić odpowiednio w 2019 roku – 1.158,70 zł (za cały rok) oraz w 2020 roku – 902,96 zł (za cały rok). Kontrolowana jednostka obliczyła skutki obniżenia górnych stawek podatkowych (poza kilkoma przypadkami) jak dla naczep o DMCZP równym lub mniejszym niż 38t i zasadniczo wynosiły one w 2019 roku 945 zł oraz 680 zł w 2020 roku. Różnica pomiędzy prawidłowo ustalonymi skutkami finansowymi obniżenia górnych stawek podatkowych, a skutkami obliczonymi przez Urząd Gminy dla większości naczep i przyczep wynosić będzie 214,70 zł w 2019 roku oraz 222,96 zł w 2020 roku. Z uwagi na brak danych dotyczących DMCZP w deklaracjach podatników oraz brak korekt deklaracji nie można jednak jednoznacznie obliczyć ogólnej kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, która powinna zostać uwzględniona w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2021 rok (jak i w latach wcześniejszych tj. 2019-2020). Obliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatkowych powinna dokonać samodzielnie kontrolowana jednostka po uzyskaniu wszystkich niezbędnych danych od podatników oraz po dokonaniu właściwego zakwalifikowania do poszczególnych kategorii pojazdów w systemie AUTA, który jednostka stosuje do zarówno do ewidencji podatkowej, jak i do obliczeń skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych.
6. Stwierdzono jeden przypadek, gdy podatnik złożył deklarację w 2020 roku w zakresie powstania obowiązku podatkowego dotyczącego 2 pojazdów,

jednak deklaracja nie została przypisana w systemie komputerowym. System komputerowy wygenerował skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych dla tych pojazdów (skutek dla naczepy w kwocie 623 zł był nieprawidłowy z uwagi na brak DMCZM, w 2021 roku podatnik złożył deklarację korygującą, która została przypisana w systemie). W 2021 roku skutek obniżenia górnej stawki podatkowej dla tej naczepy powinien zostać zwiększony o kwotę 204,71 zł ($2.294,38 \text{ zł} - 1.466,67 \text{ zł} = 827,71 \text{ zł} - 623 \text{ zł} = 204,71$).

7. W przypadku danych stanowiących podstawę wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w zakresie podatku od środków transportowych (osób fizycznych i prawnych) kontrolującym przedstawiono wydruki „Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych za 2019 rok” oraz „Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych za 2020 rok” dla osób prawnych i dla osób fizycznych oraz przedmiotów zwolnionych, gdzie w rubryce - Podatek maksymalny została wskazana kwota, ale z zaokrągleniem do pełnych złotych. W związku z powyższym wyliczona kwota różnicy także była w pełnych złotych (bez groszy). Biorąc pod uwagę stawki maksymalne dotyczące podatku od środków transportowych wskazane w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.) z dokładnością do groszy, organ podatkowy nie ma podstaw do samodzielnego zaokrąglania wskazanych przez ustawodawcę stawek, tym bardziej, że dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych wyraża się w złotych i groszach. Powyższe stanowiło naruszenie § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do wskazanego powyżej rozporządzenia. Z treści wskazanych przepisów wynika, iż dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych wyraża się w złotych i groszach stosownie do zasad obowiązujących przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych, z wyjątkiem sprawozdań jednostkowych placówek, w których dane wyraża się w walucie, w jakiej jest prowadzona rachunkowość. Sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący – w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłaby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu; w przypadku zastosowania przez gminę lub miasto na prawach powiatu obniżenia górnej stawki, różnicę – pomiędzy stawką górną a przyjętą w uchwale przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu, przemnożoną przez podstawę opodatkowania – wykazuje się w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek ...” sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego.
8. W sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku, w wierszu D15. wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy

o finansach publicznych, wykazano kwotę 1.131.609,13 zł, natomiast w pozycji D13a - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 754.318,12 zł. Ustalono, że część wolnych środków w kwocie 1.072.609,62 zł wykazanych w pozycji D.15 sprawozdania Rb-NDS powinna zostać wykazana jako nadwyżka z lat poprzednich według wyliczenia zamieszczonego w protokole kontroli, natomiast wolne środki (art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy) powinny wynieść jedynie 58.991,51 zł.

Stan środków finansowych powinien zostać w sprawozdaniu Rb-NDS zidentyfikowany następująco: [1] 1.072.609,62 zł - nadwyżka z lat poprzednich, [2] 58.991,51 zł - wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, [3] 754.318,12 zł - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (pozycja D13a).

Również w sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 31 marca 2021 roku, w wierszu D15. - wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 1.398.340,71 zł, natomiast w pozycji D13a. - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wykazano kwotę 125.878,01 zł. Kontrolujące ustaliły, że wolne środki w kwocie 1.398.340,71 zł ujęte w pozycji D.15 sprawozdania Rb-NDS powinny zostać wykazane jako nadwyżka z lat poprzednich, według wyliczenia zamieszczonego w protokole kontroli.

Stan środków finansowych wynikający z rozliczenia budżetu za 2020 rok powinien zostać w sprawozdaniu Rb-NDS zidentyfikowany następująco: [1] 1.398.340,71 zł - nadwyżka z lat poprzednich, [2] 125.878,01 zł - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (pozycja D13a).

Według wyjaśnienia Skarbnika Gminy Pęczniew, właściwe rozliczenie stanu środków finansowych zostanie ujęte w sprawozdaniu Rb-NDS za III kwartał 2021 rok, po wcześniejszym dokonaniu odpowiednich zmian w budżecie Gminy na 2021 rok.

9. W sprawozdaniu Rb-ST za 2020 rok, w pozycji środki z niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym wykazano kwotę 98.965,04 zł, na którą złożyły się: [1] dotacje podlegające zwrotowi do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w 2021 roku w kwocie 1.262,20 zł, [2] niewykorzystane środki w 2020 roku z tytułu realizacji programu „Wsparcie na starcie - poszerzenie oferty edukacyjnej i wzrost liczby miejsc wychowania przedszkolnego w Gminie Pęczniew” współfinansowanego z środków UE i środków krajowych w kwocie 97.702,84 zł. Realizacja tego projektu, w związku z pandemią COVID-19 została wydłużona do 31 marca 2021 roku. Środki ujęto w budżecie 2021 roku w § 906 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków”.

W pozycji „środki z niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazuje się środki z dotacji, które na dzień 31 grudnia danego roku pozostały na

rachunku bankowym budżetu, a zostały niewykorzystane i podlegają zwrotowi w roku następnym, zgodnie z zasadami obowiązującymi dla rozliczeń danego rodzaju dotacji. Zatem środki z programu współfinansowanego przez UE, które pozostały do wykorzystania do 31 marca 2021 roku (w wyniku wydłużenia realizacji programu) nie stanowiły na dzień 31 grudnia 2020 roku środków, które podlegały zwrotowi i nie powinny zostać wykazane w ww. pozycji sprawozdania Rb-ST.

10. Lokale mieszkalne stanowiące próbę kontroli w zakresie procedury zbycia nieruchomości gminnych nie zostały ujęte w księgach rachunkowych jednostki. Z informacji uzyskanej od Skarbnika Gminy wynikało, że pozostają one w ewidencji księgowej Samorządowego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie. Skarbnik Gminy wyjaśniła ponadto, że w § 7 statutu ww. Zakładu z dnia 26 października 1990 roku zapisano: „ZGKiM w Pęczniewie jest administratorem Rady Gminy trzech bloków mieszkalnych wraz z budynkami towarzyszącymi w Pęczniewie”. Na podstawie protokołu przekazania dokumentów oraz arkuszy spisu z natury zdawczo-odbiorczych z dnia 13 grudnia 1990 roku Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Poddębicach przekazało na rzecz ZGKiM w Pęczniewie mienie, w tym bloki mieszkalne w miejscowości Pęczniew. W spisach inwentaryzacyjnych nr 2 do decyzji komunalizacyjnych z dnia 20 sierpnia 1991 roku wydanych przez Wojewodę Sieradzkiego wskazano, że ZGKiM w Pęczniewie administruje blokami mieszkalnymi przejmowanymi na własność przez Gminę Pęczniew.

W związku z powyższym należy wskazać, że administrator nieruchomości nie jest jej posiadaczem. Wykonuje on jedynie określone zadania, w imieniu posiadacza nieruchomości (właściciela, użytkownika wieczystego) i na podstawie jego upoważnienia wynikającego z zawartej z nim umowy cywilnoprawnej o zarządzanie nieruchomością. W przypadku administratora, który jest jednostką organizacyjną gminy, administrator działa w imieniu właściciela nieruchomości (gminy), nie stając się tym samym posiadaczem nieruchomości. To nie administrator posiada udziały w nieruchomości, a gmina, która jest właścicielem nieruchomości. Zarządzanie nieruchomością nie czyni jednostki zarządzającej posiadaczem nieruchomości. Aby dany podmiot był posiadaczem nieruchomości musi mu przysługiwać tytuł prawny do nieruchomości. Administrowanie budynkiem nie stanowi tytułu prawnego do nieruchomości. Administrowanie nieruchomością w wyniku zawartej umowy cywilnoprawnej może stanowić tytuł prawny do występowania w imieniu podmiotu posiadającego tytuł prawny do tej nieruchomości, ale tylko w ramach kompetencji wynikających z zawartej umowy (w przypadku samorządowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej nieruchomości mogą być im oddawane w trwałą zarząd).

11. W zakresie stosowania klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ustalono:
 - w dziale 700 – gospodarka mieszkaniowa, rozdziale 70005 – gospodarka gruntami i nieruchomościami, § 0760 - dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, błędnie ujmowano jako dochody z tytułu sprzedaży prawa użytkowania wieczystego na własność na podstawie art. 32 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w kwocie 39.552 zł w 2020 roku i w kwocie 15.700 zł, osiągnięte do końca

lipca 2021 roku. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.), gdyż sprzedaż prawa użytkowania wieczystego ujmowana jest w § 0770 - wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. W trakcie kontroli dokonano przeksięgowania dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności za 2021 rok z § 0760 do § 0770 - na podstawie polecenia księgowania nr 1532 i 1533 z dnia 19 sierpnia 2021 roku w kwocie 15.700 zł;

- oprocentowanie wg stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP z tytułu należności rozłożonej na raty było ewidencjonowane w § 0760 - opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Tymczasem oprocentowanie wg stopy redyskonta weksli należności rozłożonej na raty stanowi wynagrodzenie za udostępnienie kapitału i powinno zostać zakwalifikowane w odrębnym paragrafie dochodów. Dochody wykonane z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wyniosły w 2020 roku 749,42 zł, w tym 89,15 zł stanowiło oprocentowanie wg stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP, natomiast do dnia 31 lipca 2021 roku dochody wykonane z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wyniosły 3.639,12 zł (917,52 zł + 2.721,60 zł), w tym kwota 503,32 zł (485,10 zł + 18,22 zł) stanowiła oprocentowanie wg stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP. W trakcie kontroli dokonano przeksięgowania dochodów z tytułu oprocentowania wg stopy redyskonta weksli z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności rozłożonego na raty za 2021 rok z § 0760 do § 0920 na podstawie polecenia księgowania 419 i 420 z dnia 19 sierpnia 2021 roku oraz nr 441 z dnia 31 sierpnia 2021 roku. Przypisy przeksięgowano na kwotę 18,22 zł, natomiast wpłaty w kwotach 18,22 zł i 485,10 zł.
12. Właściciel działki (...) ³ na podstawie decyzji w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności Wójta Gminy Pęczniew z dnia 27 marca 2003 roku zobowiązał się do uregulowania opłaty za przekształcenie w 10 ratach (od 2003 do 2012 roku), płatnych do 31 marca każdego roku wraz z oprocentowaniem przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez NBP. Właściciel z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w dniu 1 kwietnia 2003 roku dokonał wpłaty 1 raty w kwocie 319,50 zł, ponadto z przedstawionych przez jednostkę wyliczeń wynikało, że wpłacił jeszcze 2 i 3 ratę wraz z oprocentowaniem. Pozostałych rat nie uregulował w terminie wynikającym z decyzji. Kwota pozostająca do zapłaty wynosiła 2.236,50 zł plus oprocentowanie wynoszące wg wyliczeń Urzędu Gminy 485,10 zł, łącznie 2.721,60 zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku z ewidencji księgowej nie wynikała należność w kwocie 2.721,60 zł dotycząca opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (decyzja nr Z.R.G. 7413/3/03).

³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Powyższa należność była zaległością, gdyż wszystkie terminy rat już upłynęły w latach wcześniejszych. W związku z brakiem powyższej kwoty w ewidencji księgowej nie była ona ujęta w sprawozdaniach Rb-27S jako zaległość. Na koncie 226 – Długoterminowe należności budżetowe, figurowały jedynie należności wynikające z decyzji nr 1 i 2 z dnia 15 lipca 2014 roku. Również z salda konta 221-7, na którym ewidencjonowane są należności z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, nie wynikała zaległość w kwocie 2.721,60 zł. Nieujęcie w księgach rachunkowych należności wynikającej z ww. decyzji stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Natomiast w przypadku gdy zdarzenie dotyczyło okresu, dla którego księgi zostały zamknięte, należy stosować art. 54 ustawy o rachunkowości, poprzez odnoszenie błędów istotnych na fundusz jednostki natomiast nieistotnych jako pozostałe koszty operacyjne lub pozostałe przychody operacyjne. Próg istotności powinien zostać określony w regulacjach wewnętrznych jednostki. Ujęcia w ewidencji kwoty 2.721,60 zł dotyczącej opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (decyzja nr Z.R.G. 7413/3/03) wraz z oprocentowaniem obliczonym przez Urząd Gminy dokonano na podstawie Raportu kasowego RK 46/3 z dnia 30 czerwca 2021 roku, wpłatę zaewidencjonowano poprzez zapis na kontach Wn 101 Ma 760 w klasyfikacji 70005 § 0760. Natomiast na podstawie polecenia księgowania 441/1 z dnia 31 sierpnia 2021 roku w trakcie kontroli dokonano przeksięgowania oprocentowania w kwocie 485,10 zł z § 0760 na § 0920.

13. Środki trwałe ujęte w księgach inwentarzowych nie zawierały danych charakteryzujących środek trwały, tj. jego numeru inwentarzowego, daty przyjęcia do użytkowania, miejsca użytkowania oraz stawki amortyzacyjnej. Ponadto, z uwagi na brak numeracji nie było możliwości jednoznacznego ustalenia czy zwiększenia dotyczą nowych środków trwałych czy już istniejących.
14. Stwierdzono 1 przypadek niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania (wprowadzono do ewidencji po 4 latach), czym naruszono art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, w świetle którego - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
15. Stwierdzono 1 przypadek nieujęcia w wartości początkowej środka trwałego kosztów jego transportu, co stanowiło naruszenie art. 28 ust. 8 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z jego treścią, cena nabycia środków trwałych obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu. Ponadto, w świetle art. 28 ust. 1 ustawy o rachunkowości - nie rzadziej niż na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się wg ceny nabycia. Natomiast cena nabycia, o której mowa w ust. 1, to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez

podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

16. Przekazanie dotacji przedmiotowej dla Samorządowego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Pęczniewie w kwocie 403.414 zł zaewidencjonowano na koncie Wn 224-3 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, Ma 130 - Rachunek bieżący jednostki. Dotację przedmiotową dla zakładu budżetowego zaewidencjonowano na kontach Wn 810 - Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje i Ma 224-3 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich - na podstawie polecenia księgowania, pod datą 31 grudnia 2020 roku w kwocie 289.367,32 zł. Wartość tę uznano za wykorzystaną i rozliczoną. Wartość niewykorzystanych dotacji pozostała na dzień 31 grudnia 2020 roku jako saldo Wn na koncie 224. Przypis dotacji do zwrotu w roku następnym został zaewidencjonowany Wn 221-12/34, Ma 244-3 w kwocie 114.046,68 zł, na podstawie polecenia księgowania nr 103/1 z dnia 31 stycznia 2021 roku. Natomiast umorzenie niewykorzystanej dotacji przedmiotowej zostało zaewidencjonowane poprzez zapis Wn 761-1 (pozostałe koszty operacyjne) Ma 221-12/34.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - konto 224 służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych, a także do ewidencji rozliczenia przez instytucje zarządzające i pośredniczące płatności z budżetu środków europejskich. Na stronie Wn konta 224 ujmuje się w szczególności wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący, w korespondencji z kontem 130. Na stronie Ma konta 224 ujmuje się w szczególności: wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810. Wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym, w korespondencji z kontem 130.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji oraz zaliczek z tytułu płatności z budżetu środków europejskich według jednostek oraz przeznaczenia tych środków. Rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje, które organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych, są ujmowane na koncie 221.

Zastosowany przez jednostkę zapis dotyczący ewidencji dotacji podlegającej zwrotowi był niezgodny z uregulowaniami zawartymi w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, gdyż konto 224 nie powinno wykazywać na koniec roku salda i można rozważyć sposób ewidencji, który

umożliwi takie rozwiązanie, aby na tym koncie saldo nie występowało, poprzez wyksięgowanie całej kwoty udzielonej dotacji z konta 224 i przeniesienie jej na konto 810 oraz dokonanie przypisu kwoty podlegającej zwrotowi jako przychodu poprzez zapis Wn 221 Ma 720.

Opis do konta 810 w przedmiotowym rozporządzeniu określa, że na stronie Wn konta 810 ujmuje się między innymi wartość dotacji przekazanych z budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone, w korespondencji z kontem 224. Oznacza to, że na koncie 810 powinny znaleźć się jedynie kwoty dotacji przekazanych z budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone, co sugeruje, że część dotacji podlegającej zwrotowi nie powinna zostać zaksięgowana na koncie 810.

Zarówno w przypadku ewidencji dotacji w kwocie faktycznie rozliczonej (pomniejszonej o zwrot), jak też w przypadku ujęcia całości kwoty dotacji na koncie 810, ostatecznie i tak cała kwota dotacji zostaje rozliczona z zastosowaniem konta 810, gdyż w pierwszym przypadku kwota zwrotu jest ujmowana również przy zastosowaniu konta 810, tylko częściowo (w kwocie zwrotu) w roku następnym. Zatem jedynie w przypadku zwrotu dotacji w tym samym roku na koncie 810 zostaje ujęta kwota po pomniejszeniu o dokonany zwrot.

17. Dotację celową dla zakładu budżetowego zaewidencjonowano na kontach Wn 810 - Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje i Ma 224-3 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, na podstawie PK 420 z dnia 27 lipca 2020 roku. Przekazanie dotacji ewidencjonowano natomiast Wn 224-3, Ma 130 - Rachunek bieżący jednostki. Zwrot dotacji zaewidencjonowano poprzez zapis ze znakiem minus Wn 224/5, Ma 130. Jak wcześniej wskazano zgodnie z ww. rozporządzeniem - wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym ujmuje się po stronie Ma konta 224 w korespondencji z kontem 130.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

1. Kwoty należnego dla inkasentów wynagrodzenia naliczano i wypłacano bez zaokrąglania do pełnych złotych. Zgodnie z art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.), wynagrodzenia przysługujące inkasentom zaokrąglą się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.
2. Podatnik o nr konta (...) ⁴ wykazał w deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2019-2020, w pozycji grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej powierzchnią 4.206 m². Z wypisu z rejestru gruntów wynikało, że podatnik jest właścicielem działki o powierzchni 0,4168 ha,

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

tj. 4.168 m² skalsyfikowanej jako Bi – inne tereny zabudowane. W ewidencji podatkowej na lata 2019-2020 dokonano przypisów należności zgodnie ze złożonymi przez podatnika deklaracjami. W załączniku do deklaracji na podatek od nieruchomości ZDN-1 – dane o przedmiotach opodatkowania - oprócz powierzchni wynikającej z wypisu wykazano powierzchnię trzech działek (w miejscowości Wylazłów – 2 działki o powierzchni 12,54 m² każda oraz jedną działkę w miejscowości Łyszkowice o powierzchni 12,92 m²). Nie podano jednak nr działek oraz formy władania. W związku z powyższym, organ podatkowy powinien przeprowadzić czynności sprawdzające, mające na celu zidentyfikowanie działek wraz z ustaleniem tytułu prawnego, a także wykluczenie ewentualności opodatkowania tego gruntu jednocześnie przez inne osoby fizyczne/prawne.

Należy wskazać, że organ podatkowy nie porównując danych wynikających z ewidencji gruntów z danymi zadeklarowanymi przez podatnika naruszył zasadę sformułowaną w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2052 ze zm.). Zgodnie z przywołanym artykułem, podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Powyższe świadczy również o nieprzestrzeganiu art. 272 pkt 1 i 3 ustawy Ordynacja podatkowa, w myśl którego - organy podatkowe dokonują czynności sprawdzających, mających na celu: sprawdzanie terminowości składanych deklaracji oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Organ podatkowy posiada ponadto możliwość wezwania podatnika do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji - art. 274a § 2 ww. ustawy.

3. W zakresie podatku od nieruchomości od osób fizycznych dokonano następujących ustaleń:
 - podatnik nr konta (...) ⁵ w związku z zawartą w dniu 29 grudnia 2017 roku na okres 10 lat umową dzierżawy z Gminą Pęczniew dotyczącą działki (...) ⁶ o powierzchni 0,9971 ha (...) ⁷ złożył w 2019 roku informację o nieruchomościach

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

i obiektach budowlanych, z której wynikały powierzchnie: [1] gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 9.777,36 m², [2] budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 436,92 m², w tym 50,17 m² budynków o wysokości do 2,20 m opodatkowanych w 50%. W wydanych na lata 2019-2020 decyzjach wymiarowych do podstawy opodatkowania przyjęto powierzchnie zadeklarowane przez podatnika. W związku z powyższym do podstawy opodatkowania gruntów przyjęto mniejszą o 193,64 m² powierzchnię działki nr 245, niż wynikało to z umowy dzierżawy oraz wypisu z ewidencji gruntów, co spowodowało zaniżenie podatku od nieruchomości o kwotę: 172,00 zł w 2019 roku i 177,00 zł w 2020 roku. Należy wskazać ponadto, że podatkiem od nieruchomości nie zostały objęte budowle – zgodnie z protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 21 maja 2008 roku wartość przekazanych dzierżawcy budowli (parking, droga, ogrodzenie) wynosiła 23.328,85 zł;

- podatnik nr konta (...) ⁸ - w informacji na podatek od nieruchomości złożonej na rok 2018 (od października) zgłosił do opodatkowania podatkiem od nieruchomości grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 1.830 m². Ustalono, że ww. powierzchnia gruntów została opodatkowana w decyzji w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na lata 2019-2020 zarówno podatkiem od nieruchomości według najwyższych stawek, jak i podatkiem rolnym (podatkiem rolnym opodatkowano 0,36 ha, a od nieruchomości 1.830 m², czyli łącznie 0,543 ha). Z wypisu z rejestru gruntów wynikało, że podatnik posiada grunty o łącznej pow. 0,3600 ha (R-Br-IIIb). W trakcie kontroli RIO zostały wydane decyzje zmieniające wymiar łącznego zobowiązania pieniężnego za lata 2019-2020. W pierwotnych decyzjach zawyżono podatek rolny o 44 zł w 2019 roku i o 46 zł w 2020 roku. Ponadto w decyzjach wymiarowych na lata 2019-2020 ujęto w podstawie opodatkowania budynki mieszkalne o powierzchni 110 m², w tym 50 m² budynków o wysokości do 2,20 m opodatkowanych w 50%. Z przedłożonej kontrolującym informacji o działce wynikała powierzchnia zabudowy budynkiem mieszkalnym – 385 m² (działka została sklasyfikowana m.in. jako Br – budynki na roli). W złożonej przez podatnika informacji nie wykazano jednak budynków mieszkalnych.

Złożenie przez podatnika deklaracji (informacji) nie zwalnia organu podatkowego od ustalania okoliczności istotnych dla danego stanu faktycznego oraz porównania danych zawartych w deklaracji lub informacji ze stanem rzeczywistym. W zaistniałych sytuacjach organ podatkowy powinien dokonać czynności sprawdzających lub wezwać podatnika do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień w zakresie zasadności wykazania w deklaracji gruntu o powierzchni mniejszej niż wynika to z zawartej umowy dzierżawy oraz wypisu z rejestru gruntów.

4. W kontrolowanym okresie przypis zobowiązania podatkowego następował w dacie wydania decyzji, przed skutecznym jej doręczeniem (przypis następował zbyt wcześnie). Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

podatkowa, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

5. W przypadku wielu pojazdów kontrolujące nie mogły zweryfikować poprawności ich opodatkowania z uwagi na brak informacji o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów w składanych przez podatników deklaracjach. W sytuacji gdy podatnik złoży deklarację, to po jej złożeniu, organ podatkowy powinien zgodnie z art. 272 ustawy Ordynacji podatkowej dokonać czynności sprawdzających, mających na celu:
 - 1) sprawdzenie terminowości:
 - a) składania deklaracji,
 - b) wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów;
 - 2) stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w pkt 1;
 - 3) ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami (...).

W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki, bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień, zgodnie z art. 274 § 1-5 Ordynacji podatkowej: [1] koryguje deklarację, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 5.000 zł; [2] zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość. Organ podatkowy: [1] uwierzytelnia kopię skorygowanej deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1; [2] doręcza podatnikowi uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji wraz z informacją o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty, albo informacją o braku takich zmian, oraz pouczeniem o prawie wniesienia sprzeciwu. Na korektę, o której mowa w § 1 pkt 1, podatnik może wnieść sprzeciw do organu, który dokonuje korekty, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji. Wniesienie sprzeciwu anuluje korektę. W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie, korekta deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1, wywołuje skutki prawne jak korekta deklaracji złożona przez podatnika.

6. W przypadku naczepy o nr rej. EPD... (DMC 35 t, 3 osie jezdne) i ciągnika EPD... (DMCZP – 4 t, 2 osie) - podatnik nr (...) ⁹ w deklaracji dotyczącej powstania obowiązku podatkowego za 2020 rok nie wskazał dat nabycia

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

pojazdów (z informacji ze Starostwa wynikało, że pojazdy zarejestrowane zostały 2 stycznia 2020 roku). Pojazdy opodatkowano w 2020 roku odpowiednio: naczepa w kwocie 1.192 zł (1.300 zł / 12 m-cy x 11 m-c) oraz ciągnik w kwocie 2.017 zł (2.200 zł / 12 m-cy x 11 m-ce). Kwota dla naczepy odpowiadała stawce podatku dla naczep o DMCZP do 38 t. Stawka dla naczep o DMCZP powyżej 38 t wynikająca z uchwały wynosiła w 2020 roku 1.600 zł. Podatnik w dniu 11 sierpnia 2021 roku złożył korektę deklaracji za 2020 rok, w której wskazał, że ww. pojazdy nabył w dniu 3 grudnia 2019 roku oraz że naczepa posiada DMCZP 40t. Podatnik określił, że prawidłowa stawka podatku w 2020 roku dla naczepy wynosiła 1.600 zł natomiast dla ciągnika 2.200 zł. Podatek za 2020 rok dla naczepy został zniżony o 408 zł (1.600 zł – 1.192 zł), natomiast dla ciągnika o 183 zł (2.200 zł – 2.017 zł). Ponadto organ podatkowy nie dokonał przypisu podatku w szczegółowej ewidencji podatkowej za 2020 rok, pomimo złożenia przez podatnika deklaracji. W 2021 roku w trakcie kontroli dokonano przypisu należności za 2020 roku na szczegółowym koncie podatnika w kwocie 3.209 zł wynikającej z pierwotnej deklaracji podatnika za 2020 rok oraz w kwocie 591 zł wynikającej z korekty deklaracji za 2020 rok złożonej w trakcie kontroli.

7. W przypadku pojazdów o nr rej. EPD..., EPD... podatnicy roku złożyli deklaracje na 2019 rok, w których zamieścili informacje o wygaśnięciu obowiązku podatkowego dla tych pojazdów z dniem 29 oraz 24 października 2018 roku, natomiast nie złożyli deklaracji wygaszających obowiązek podatkowy za 2018 rok (szczegółowe ustalenia w tym zakresie zostały opisane w protokole z kontroli), jak też zobowiązanie podatkowe za 2019 rok nie zostało zmniejszone proporcjonalnie do trwania obowiązku podatkowego w 2018 roku. Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu, lub z końcem miesiąca, w którym upłynął czas, na który pojazd powierzono. Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy - osoby fizyczne, osoby prawne będące właścicielami środków transportowych (jak właściciele traktuje się również jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany) obowiązane są: [1] składać, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku; [2] odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności; [3] wpłacać obliczony w deklaracji podatek od środków transportowych - bez wezwania - na rachunek budżetu właściwej gminy.
8. W przypadku pojazdu o nr rej. EPD... podatnik nr (...) ¹⁰ w deklaracji za 2019

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

rok nie określił daty nabycia ww. pojazdu. Z informacji przesyłanych przez Starostwo Powiatowe w Poddębicach wynikało, że pojazd został zarejestrowany w dniu 23 stycznia 2019 roku. Podatnik w 2019 roku opodatkował pojazd za cały rok stawką w kwocie 1.900 zł. W trakcie kontroli wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień, co do poprawności wykazanych danych w złożonych deklaracjach. Organ podatkowy dokonał przypisu podatku za 2018 rok dotyczącego ww. pojazdu na podstawie deklaracji za 2019 rok jako przypis do salda w kwocie 183 zł, co wskazuje że pojazd mógł zostać nabyty jeszcze w 2018 roku. Zwrócić należy uwagę, że zgodnie z przepisem art. 9 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy ciążyący na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty.

Brak wykazania w deklaracji daty nabycia pojazdu ujawniono także w innych przypadkach opisanych w protokole kontroli.

9. W przypadku pojazdu o nr rej. EPD... w deklaracji za 2019 rok podatnik wskazał, że pojazd nabył 20 maja 2019 roku i opodatkował go w 2019 roku w kwocie 583 zł (1.000 zł / 12 m-cy x 7 m-c). Organ podatkowy dokonał przypisu podatku dopiero w 2020 roku. Zgodnie z § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375), zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń z tytułu podatków. Z kolei w świetle § 4 ust. 1 pkt 1 wymienionego rozporządzenia - do udokumentowania przypisów lub odpisów służą deklaracje w rozumieniu art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe oraz decyzje.
10. Czynnościami windykacyjnymi nie objęto zaległości podatnika nr (...) ¹¹ (nie wystawiono tytułów wykonawczych obejmujących I i II ratę podatku od nieruchomości za 2017 rok). Zaniechanie czynności windykacyjnych w stosunku do zaległości podatkowych może skutkować upływem terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych. Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Organ podatkowy winien na bieżąco analizować zobowiązania podatkowe poszczególnych podatników, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności powodujących przerwanie lub zawieszenie biegu terminu

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

przedawnienia, określonych w art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa, aby nie dopuścić do przedawnienia należności podatkowych. Zgodnie z art. 59 § 1 powołanej ustawy - zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części, między innymi, wskutek przedawnienia (pkt 9).

11. W zakresie decyzji w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości, szczegółowo opisanej w protokole kontroli, stwierdzono że organ podatkowy nie zgromadził w toku postępowania podatkowego wystarczającego materiału dowodowego potwierdzającego trudną sytuację finansową podatnika. Zgodnie z art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy w toku postępowania podatkowego winien podjąć wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w tymże postępowaniu. Stosownie do art. 180. § 1 ww. ustawy - jako dowód w prowadzonym postępowaniu należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Jak wskazuje art. 187 § 1 ustawy - organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy a następnie na podstawie całego zebranego materiału dowodowego - w myśl art. 191 ww. ustawy - poddać ocenie, czy dana okoliczność została udowodniona. Ponadto, zgodnie z § 4 art. 210 powołanej ustawy - uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, uzasadnienie prawne zaś zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa.
12. Nabywca nieruchomości lokalowej (...) ¹² (szczegółowo opisany w protokole kontroli) nie złożył informacji na podatek od nieruchomości, a organ podatkowy do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie wezwał podatnika do złożenia informacji na podatek od nieruchomości (zawiadomienie ze Starostwa Powiatowego w Poddębicach o zmianie z dnia 14 lipca 2021 roku), w związku z nabyciem w dniu 10 marca 2021 roku przedmiotowej nieruchomości. Zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3 ustawy. Ponadto, zgodnie z ust. 7 ww. przepisu - podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

Wobec powyższego, po przeprowadzeniu postępowania podatkowego organ podatkowy winien wydać decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego. Decyzja ustalająca to taka, z której wydaniem związane jest powstanie zobowiązania podatkowego. W przypadku tego rodzaju decyzji, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej

¹² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wysokość zobowiązania, stosownie do art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

13. Stwierdzono brak sporządzenia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.), gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej (ust. 2). Plany wykorzystania zasobu, o których mowa w ust. 2, opracowuje się na okres 3 lat (ust. 2a). Plany zawierają w szczególności: [1] zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste; [2] prognozę: a) dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, b) poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu, c) wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości, d) dotyczącą aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości; [3] program zagospodarowania nieruchomości zasobu.
14. Uchwałą nr XXXV/195/2010 z dnia 28 października 2010 roku Rada Gminy Pęczniew określiła zasady gospodarowania mieniem Gminy na okres dłuższy niż trzy lata. Mocą uchwały określono m.in., że nabywcy praw do nieruchomości gminy, uiszczają oprócz należnej ceny za prawo do nieruchomości, również koszty wyceny nieruchomości oraz inne koszty związane z przygotowaniem do zbycia praw nieruchomości i zawarciem umowy notarialnej, jeśli nabycie tych praw następuje w drodze bezprzetargowej.

W związku z powyższym należy wskazać, że zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami, pierwszą czynnością zmierzającą do zbycia nieruchomości powinno być sporządzenie i podanie do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, przeznaczonych do zbycia (art. 35 ustawy). W wyroku z dnia 15 października 2002 roku Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że „Do chwili sporządzenia wykazu nieruchomości pozostają poza obrotem i są niedostępne dla osób ubiegających się o ich nabycie (...)” (I SA 632/02, Lex nr 156824). Tak samo: WSA w wyroku z dnia 18 czerwca 2008 roku (II SA/Gd 125/08, Lex nr 566213). W wykazie powinna być określona m.in. cena nieruchomości (art. 35 ust. 2 pkt 6 ustawy). Oznacza to, że wycena nieruchomości powinna zostać dokonana wcześniej, tzn. wtedy, gdy zgodnie z powołanym orzecnictwem nieruchomości jest jeszcze poza obrotem. Wobec powyższego obciążanie nabywcy kosztami przygotowania nieruchomości do zbycia nie znajduje podstaw w obowiązujących przepisach prawa. Według art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami - gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a gospodarowanie tym zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, czyli m.in. na wycenie zbywanych

nieruchomości.

15. W przypadku sprzedaży nieruchomości objętych próbą kontroli ustalono, że:
 - nie dokonywano przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski. Jak wskazuje § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 ze zm.) - przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu;
 - nie zachowano 21 dniowego terminu określonego w art. 41 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - organizator przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości (przetarg zakończony w dniu 27 kwietnia 2020 roku; termin 21 dni upłynął 18 maja 2020 roku).
16. W dniu 30 czerwca 2021 roku właściciel działki (...) ¹³ wpłacił tytułem opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności kwotę 2.721,60 zł. Według wyliczenia Urzędu Gminy odsetki ustawowe na dzień wpłaty zaległości wynosiły 3.279,43 zł. Według wyliczeń kontrolujących odsetki ustawowe od nieterminowo wpłaconych rat powinny wynosić 2.648,49 zł (szczegółowe wliczenia zostały zawarte w protokole z kontroli). W dniu 31 sierpnia 2021 roku właściciel zwrócił się do Wójta o umorzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie opłaty z tytułu przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (do czasu zakończenia kontroli nie wydano decyzji w tej sprawie).
17. Urząd Gminy powinien dokonać analizy sposobu wyliczenia oprocentowania wg stopy redyskonta weksli naliczanego od niespłaconej części opłaty za przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności rozłożonej na raty, dotyczących decyzji objętych kontrolą, tj. nr 1 i 2 z dnia 15 lipca 2014 roku oraz Z.R.G. 7413/3/03. Zgodnie bowiem z art. 70 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami - rozłożona na raty niespłacona część ceny podlega oprocentowaniu przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski. Kontrolujące ustaliły, że oprocentowanie niespłaconej części ceny – w tym przypadku rozłożonej na raty opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - było obliczane w skali roku kalendarzowego tj. od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Z decyzji poddanych kontroli wynikało, że terminem płatności poszczególnych rat był dzień 31 marca danego roku. Oprocentowanie niespłaconej części ceny powinno być obliczane za okres od 1 kwietnia roku do 31 marca roku następnego. Oprocentowanie mogło zostać zawyżone o kwotę 59,97 zł w latach 2006-2012 z tytułu decyzji nr Z.R.G. 7413/3/03 oraz zawyżone o kwotę 13,40 zł w latach 2020-2021

¹³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

z tytułu decyzji nr 1 i 2.

18. W dniu 25 marca 2020 roku właściciel działek (...) ¹⁴ zwrócił się do Wójta o rozłożenie na raty VII raty należności wynikającej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, natomiast w dniu 27 kwietnia 2021 roku o rozłożenie na raty VIII raty należności wynikającej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności działek (decyzje nr 1 i 2). Wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone jednak właściciel nie regulował ustalonych rat w terminie. Zgodnie z § 4 pkt 3 uchwały Rady Gminy nr XXXV/194/2010 z dnia 28 października 2020 roku w sprawie zasada i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Pęczniew i jej jednostkom organizacyjnym - jeżeli dłużnik nie spłaci którejkolwiek z rat – niepłacona należność staje się natychmiast wymagalna w całości wraz z odsetkami za opóźnienie należnymi od pierwotnego terminu wymagalności, natomiast dłużnik zarówno w 2020 jak i w 2021 roku już pierwszą ratę wpłacił po terminie płatności wynikającym z rozłożenia na raty. W związku z nieterminowym regulowaniem rat nie pobierano odsetek ustawowych od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w latach 2020-2021 a dotyczących decyzji nr 1 i 2.
19. Od użytkowanej wieczystocie działki (...) ¹⁵ o powierzchni 1.135 m² sklasyfikowanej w ewidencji gruntów i budynków jako Bi, osoba fizyczna miała wymierzony podatek od nieruchomości wg stawek jak dla pozostałych gruntów. Ustalono, że podatnik prowadzi również działalność gospodarczą (w decyzji nr FP.3123.140348.1.2020.WPO1 z dnia 23 stycznia 2020 roku brak było budynków i gruntów opodatkowanych jako związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą) i organ podatkowy powinien przeanalizować, jakie grunty i budynki związane są z prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą, oraz wezwać go do złożenia w tym zakresie odpowiednich wyjaśnień i korekt.
- W sytuacji gdy podatnik złoży deklarację (informację), to po jej złożeniu, organ podatkowy powinien - zgodnie z art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa - dokonać czynności sprawdzających, mających na celu m. in. ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.
20. W związku z przepisami przesuwającymi termin płatności opłaty za użytkowanie wieczyste za 2020 rok, potrącone z wpłat użytkowników wieczystych odsetki w kwocie 8,42 zł (opłata za działkę (...) ¹⁶) powinny zostać

¹⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy

przebiegowane na należność główną, gdyż termin płatności opłaty za 2020 rok minął dopiero w dniu 31 stycznia 2021 roku.

Ustawa z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568 ze zm.) wprowadziła na podstawie art. 15j zmianę terminu wnoszenia opłaty za użytkowanie wieczyste. Zgodnie z treścią tego przepisu - opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, za rok 2020 wnosi się w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r. Termin ten mógł zostać przedłużony rozporządzeniem Rady Ministrów. Natomiast ustawą z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1086) - na podstawie art. 77 pkt 17 - wprowadzono w ustawie z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zmiany polegające na zmianie art. 15j ust.1 i nadano mu brzmienie – „Opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, za rok 2020 wnosi się w terminie do dnia 31 stycznia 2021 r.”.

21. W przypadku dwóch użytkowników wieczystych stwierdzono brak czynności windykacyjnych wobec zaległości dotyczących w jednym przypadku lat 2019-2021 na łączną kwotę 7.871,40 zł (2.514,30 zł – lata 2019-2020 oraz 2.842,80 zł – rok 2021), a w drugim lat 2020-2021 na łączną kwotę 2.886 zł. Należy wskazać, że niepodejmowanie czynności windykacyjnych może doprowadzić do przedawnienia roszczeń. Zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.) - termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata. Od dnia 9 lipca 2018 roku przepis art. 118 Kodeksu cywilnego brzmi - jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.
22. W wyniku kontroli umów dzierżawy/najmu (próba kontroli) stwierdzono:
 - umowy dzierżawy z dnia 29 września 2020 roku zostały zawarte z osobami fizycznymi na okres 10 lat, tj. od dnia 29 września 2020 roku do dnia 29 września 2030 roku. W okresie wcześniejszym obowiązywały umowy zawarte w dniu 8 czerwca 2010 roku z mocą obowiązywania do dnia 7 czerwca 2020 roku (10 lat). Z dzierżawcą nie zawarto umowy obowiązującej w okresie 8 czerwca – 28 września 2020 roku. Z informacji uzyskanych od podinspektora

z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

ds. gospodarki gruntami i planowania przestrzennego wynikało, że dzierżawcy w okresie 8 czerwca – 28 września 2020 roku nadal korzystali z przedmiotów dzierżawy. Jednostka nie dochodziła wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu Gminy;

- wszystkie zawarte umowy objęte próbą kontroli zawierane były bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy, co naruszało art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.), w myśl którego - do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących: zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy. W obowiązujących w jednostce zasadach zbywania, nabywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata, ustalonych uchwałą nr XXXV/195/2010 Rady Gminy Pęczniew z dnia 28 października 2010 roku, nie upoważniono Wójta do podejmowania samodzielnych decyzji w zakresie wydzierżawiania nieruchomości gminnych na okres powyżej 3 lat.

W zakresie realizacji wydatków budżetowych

1. Zarówno w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu” w 2020 roku, jak i w zawartej w wyniku tego konkursu umowie, określono jako formę realizacji zadań publicznych – wsparcie, natomiast faktycznie realizacja zadania następowała w formie powierzenia, gdyż w złożonej ofercie i w podpisanej umowie nie przewidziano żadnego wkładu własnego w realizację zadania. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.) - zlecenie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy realizacji zadań publicznych, może mieć formy: 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowią, że wspieranie wykonywania zadań publicznych wiąże się z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W przypadku wspierania jednostka samorządu terytorialnego ma prawo wymagać posiadania wkładu własnego przez organizację. Może to być wkład finansowy lub rzeczowy i „ludzki” (np. wyceniona wartość pracy wolontariuszy lub członków organizacji, klubu sportowego). Natomiast w przypadku powierzenia realizacji zadań, udzielana jest dotacja na finansowanie ich realizacji i w tym przypadku nie jest wymagany wkład własny.
2. W lutym 2020 roku – zgodnie z listą diet do wypłaty za udziału posiedzeniu Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Pęczniew, wypłacono radnym

kwotę 1.035 zł. Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy oraz przedłożoną przez kontrolowanych informacją o składzie Rady Gminy wraz ze wskazaniem pełnionych przez poszczególnych radnych funkcji, wypłatę diety dwóm radnym zaniżono o łączną kwotę 35 zł. W dniu 3 września 2021 roku wypłacono radnym kwotę 35 zł, w tym za luty 2020 roku.

W zakresie planowania i prognozowania wielkości finansowych w budżecie i w wieloletniej prognozie finansowej oraz w zakresie wykonywania budżetu

1. Według budżetu gminy na 2019 rok i jego zmian w trakcie roku oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie budżetu - planowany deficyt na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 902.439,01 zł, a faktycznie osiągnięto nadwyżkę w kwocie 614.707,51 zł.

Podobnie w 2020 roku - według budżetu gminy na 2020 rok i jego zmian w trakcie roku oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie budżetu - planowany deficyt na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 563.179,16 zł, a faktycznie osiągnięto nadwyżkę w kwocie 103.291,47 zł. Powyższe świadczy o tym, że w latach 2019-2020 Gmina Pęczniew nie monitorowała na bieżąco możliwości wykonania dochodów i wydatków budżetu. Brak realnego planowania budżetu Gminy mógł prowadzić do błędnej oceny możliwości finansowych kontrolowanej jednostki samorządowej, przeprowadzanej przez organ stanowiący – Radę Gminy Pęczniew, jak również przez organ nadzoru – Regionalną Izbę Obrachunkową. Przyczyny osiągnięcia nadwyżki, przy planowanym deficycie w latach 2019-2020 opisano w protokole kontroli.

2. W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Pęczniew na lata 2017-2025 (uchwała nr XXXIV/209/2017 Rady Gminy Pęczniew z dnia 18 sierpnia 2017 roku – ostatnia zmiana uchwała nr XXXVIII/231/2017 z dnia 28 grudnia 2017 roku) nie ujęto zadania polegającego na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Pęczniew, pomimo wykonania audytów energetycznych, programów funkcjonalno-użytkowych oraz studium wykonalności na podstawie umów zawartych z Regionalną Agencją Poszanowania Energii sp. z o.o. Były to następujące umowy: [1] nr UG.RPO.4.2017 z dnia 28 sierpnia 2017 roku na wykonanie audytów energetycznych na kwotę 11.070 zł, [2] nr UG.RPO.5.2017 z dnia 14 września 2017 roku na wykonanie programów funkcjonalno-użytkowych na kwotę 22.140 zł, [3] nr UG.RPO.6.2017 z dnia 15 października 2017 roku na wykonanie studium wykonalności do wniosku o dofinansowanie projektu Europejskiego Funduszu Rozwoju w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 na kwotę 12.300 zł. Dokumentacja została wykonana w listopadzie 2017 roku (faktury z dnia 16 listopada 2017 roku). Umowa o dofinansowanie nr UDA-RPLD.04.02.02-10-0082/17-00 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 została zawarta w dniu 5 listopada 2018 roku z Województwem Łódzkim. Z powyższego wynika, że w 2017 roku w związku z realizacją zadania „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Pęczniew” zostały zawarte trzy umowy na łączną kwotę 45.510 zł, natomiast zadanie to nie zostało ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Pęczniew na lata 2017 – 2025.

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z Dz. U. 2021 r., poz. 305 ze zm.), w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań.

Ponadto w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

Podkreślić należy, że uchwała w sprawie WPF stanowi jedyną podstawę zaciągnięcia zobowiązań w zakresie umów związanych z realizacją przedsięwzięć, przynoszących wydatki w kolejnych latach budżetowych, o czym stanowi art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W świetle tego przepisu, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

Limit zobowiązań określony na 2021 rok w WPF uchwalonym na lata 2021-2035 uchwałą Rady Gminy nr XXV/146/2020 z dnia 20 grudnia 2020 roku został określony w kwocie planowanych wydatków na 2021 rok, tj. 1.383.490,79 zł (następnie uchwałą nr XXVI/155/2021 z dnia 25 lutego 2021 roku zwiększony do kwoty 1.456.563,79 zł). Natomiast w 2021 roku w związku z realizacją zadania zaciągnięto zobowiązania na kwotę 72.450,10 zł (w tym roboty dodatkowe na kwotę 71.131,90 zł, tablice informacyjne na kwotę 1.023 zł oraz ogłoszenie prasowe na kwotę 295,20 zł). Zatem limit zobowiązań na 2021 roku powinien zostać określony w wysokości 72.450,10 zł (z uwzględnieniem zobowiązań zaciągniętych w latach minionych).

3. W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Pęczniew na lata 2019-2032 (uchwała nr III/15/2018 Rady Gminy Pęczniew z dnia 28 grudnia 2018 roku – ostatnia zmiana uchwała nr XII/80/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku) nie ujęto zadania polegającego na przebudowie drogi w miejscowości Pęczniew, pomimo zawarcia umowy na wykonanie dokumentacji projektowej na podstawie umowy na wykonanie opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej – umowa z dnia 1 lipca 2019 roku na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na zadanie pn. „Przebudowa drogi w miejscowości Pęczniew” na kwotę 6.000 zł brutto. Termin wykonania przedmiotu umowy ustalono do dnia 30 września 2019 roku.

Rozliczenia budżetu z samorządowymi jednostkami organizacyjnymi

Rozliczenie dotacji przedmiotowej dla dowozu dzieci do szkół udzielonej Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie nastąpiło na podstawie dokonanych przez Zakład wydatków, a nie na podstawie ilości przejechanych kilometrów i stawki za 1 km. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Pęczniew nr XII/82/19 z dnia 20 grudnia 2019 roku, zmienionej uchwałą nr XX/125/20 z dnia 28 sierpnia

2020 roku – dotacje dla Zakładu ustala się według stawki w wysokości 5,31 zł za każdy przejechany kilometr autobusem przy dowozie uczniów do szkół w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 sierpnia 2020 roku oraz w wysokości 9,14 zł za każdy przejechany kilometr autobusem przy dowozie uczniów do szkół w okresie od 1 września 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Dotacja przedmiotowa jest udzielana dla określonego rodzaju usług lub produktów wg stawki uchwalonej przez radę gminy na podstawie prawidłowo dokonanej kalkulacji tej usługi lub produktu. Zatem rozliczenie dotacji następuje na podstawie ilości wykonanych produktów lub usług po ustalonej cenie. Należy zatem uznać za nieprawidłowe działanie polegające na rozliczeniu dotacji przedmiotowej udzielonej Zakładowi wg poniesionych przez Zakład wydatków na dowóz uczniów do szkół. Zakład przedstawił rozliczenie dotacji wg liczby przejechanych kilometrów na łączną kwotę 357.787,64 zł (co szczegółowo zostało przedstawione w protokole z kontroli), natomiast dotacja została przekazana w kwocie 403.414 zł, co oznaczało że dotacja została niewykorzystana w kwocie 45.626,36 zł a nie w kwocie 114.046,68 zł (różnica 68.420,32 zł). Zakład budżetowy zgodnie z przedłożonym rozliczeniem powinien zwrócić kwotę 45.626,36 zł, jako niewykorzystaną dotację.

Ponadto należy wskazać, że podwyższenie stawki dotacji wprowadzone uchwałą nr XX/125/20 z dnia 28 sierpnia 2020 roku było związane z ograniczeniem dowozów dzieci do szkół wskutek z pandemii COVID-19, która miała miejsce w 2020 roku. Pandemia spowodowała, że ilość kilometrów wg kalkulacji sporządzonej w sierpniu została ograniczona o 24.058 km, co wynikało z wyliczenia: 76.032 km (pierwotna ilość km) – 18.710 km (przejechane w okresie styczeń – sierpień) – 33.264 km (planowane do przejechania w okresie wrzesień – grudzień). W związku z faktem, że plan kosztów Zakładu dla dowozów nie został zmieniony, a jedynie zmniejszono ilość km to stawka dotacji uległa znaczącemu zwiększeniu o około 72%. Zauważyć należy, że dobrze skalkulowana stawka dotacji przedmiotowej powinna pokrywać koszty wytworzenia produktu lub usługi. W kontrolowanym Zakładzie koszty dotowanych usług w 2020 roku ukształtowały się na poziomie 289.367,32 zł. W przypadku, gdy dotacja nie pokrywa kosztów wykonywanych usług, prawidłowym rozwiązaniem jest ponowne oszacowanie kosztu usługi i zwrócenie się do Rady Gminy o ustalenie nowej stawki dotacji. Musi to jednak zostać dokonane we właściwy sposób, który zapewni poprawność tego szacunku. Jednym z elementów tego szacunku powinno być w tej sytuacji urealnienie planu kosztów w zakresie dowozów uczniów do szkół.

W zakresie innych ustaleń – jednorazowe dodatki uzupełniające dla nauczycieli

W sprawozdaniu wykazano w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2020 roku średnią liczbę etatów dla nauczycieli dyplomowanych – 19,67, natomiast w okresie od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2020 roku 21,33. Stwierdzono, że w sprawozdaniu została wykazana prawidłowa średnia liczba etatów dla nauczycieli dyplomowanych, poza jednym przypadkiem, gdzie arkusz kalkulacyjny wykorzystywany do obliczenia jdu dokonał nieprawidłowego zaokrąglenia struktury dla nauczyciela w Szkole Podstawowej w Pęczniewie. Powyższa nieprawidłowość spowodowała zawyżenie struktury zatrudnienia o okresie styczeń - sierpień o 0,01. Różnice w strukturze zatrudnienia o 0,01 spowodowała zaniżenie jednorazowego dodatku uzupełniającego o kwotę 491,29 zł, różnice w wypłaconym dodatku na

poszczególnych nauczycieli kształtowały się od około kilkudziesięciu groszy do kwoty 24,36 zł.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Przekazując informację o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań na celu ich usunięcia oraz zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w szczególności poprzez:
 - prowadzenie jednej księgi głównej dla Urzędu Gminy w Pęczniewie, zgodnie z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 15 ustawy;
 - dokonywanie zapisów korygujących w księgach rachunkowych, zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy;
 - wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy;
 - ustalanie wartości początkowej środków trwałych zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy;
2. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności poprzez:
 - ewidencję zwrotów dotacji celowych na kontach 133 i 901, zgodnie z systematyką określoną w ww. rozporządzeniu;
 - ewidencję zwrotów dotacji udzielanych zakładowi budżetowemu, zgodnie z systematyką określoną w rozporządzeniu,
3. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, poprzez:
 - ujmowanie w sprawozdaniu Rb-NDS kwoty nadwyżki z lat ubiegłych, zgodnie z § 12 pkt 5 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia oraz uwzględniając kategoryzację źródeł przychodów

- wynikającą z art. 217 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych;
- prawidłowe ujmowanie w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP danych o skutkach finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, skutkach ulg i zwolnień udzielanych przez Radę;
 - prawidłowe ujmowanie w sprawozdaniu Rb-ST danych o środkach z niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym.
4. Dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku oraz od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych oraz skutków finansowych zwolnień. Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.
 5. Zapewnić ujęcie w księgach rachunkowych jednostki lokali mieszkalnych, będących własnością Gminy Pęczniew, które pozostają w administrowaniu Samorządowego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pęczniewie. Jednocześnie zaprzestać ewidencji przedmiotowych nieruchomości w księgach rachunkowych gminnej jednostki organizacyjnej.
 6. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności w zakresie klasyfikacji:
 - dochodów ze sprzedaży prawa użytkowania wieczystego w prawo własności;
 - dochodów z oprocentowania wg stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP należności rozłożonej na raty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.
 7. Zaprowadzić księgi pomocnicze dla środków trwałych, które będą zawierały wszystkie dane niezbędne do identyfikacji i ustalenia wartości środków trwałych.
 8. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, poprzez:
 - zaokrąglanie do pełnych złotych wynagrodzenia przysługującego inkasentom, stosownie do postanowień art. 63 § 1 ustawy;
 - dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a § 2 ustawy, wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych;
 - podjęcie czynności mających na celu ustalenie stanu faktycznego oraz prawnego i wyjaśnienie prawidłowości opodatkowania podatników podatku od nieruchomości opisanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego;
 - korzystanie z uprawnień do korygowania deklaracji przez organ podatkowy w przypadkach niebudzących wątpliwości, zgodnie z art. 274 § 1 ustawy;

- dokonywanie przypisu zobowiązania podatkowego z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania, stosownie do art. 21 § 1 pkt 2 ustawy;
 - wydawanie decyzji dotyczących udzielania ulg w zapłacie podatków zgodnie z unormowaniami zawartymi w ustawie, w szczególności przez zgromadzenie odpowiedniego materiału dowodowego pozwalającego na wnikliwą ocenę stanu faktycznego, stosownie do wymogów wynikających z art. 122 i art. 187 § 1 ww. ustawy.
9. Zapewnić bieżące dokonywanie przypisów w ewidencji podatkowej na podstawie składanych deklaracji przez podatników podatku od środków transportowych, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w § 3 pkt 1 i 2 w zw. z § 4 ust.1 pkt rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
 10. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez:
 - egzekwowanie od podatników obowiązku składania informacji w przypadku powstania obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości, w terminach o których mowa w art. 6 ust. 6 ustawy;
 - wydawanie decyzji ustalających wysokość podatku od nieruchomości przez organ podatkowy, stosowanie do art. 6 ust. 7 ustawy;
 - egzekwowanie od podatników obowiązku składania deklaracji w przypadku powstania lub wygaśnięcia obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych w terminach, o których mowa w art. 9 ust. 4 - 6 ustawy.
 11. Zapewnić bieżącą analizę stanu zobowiązań podatkowych i należności cywilnoprawnych oraz podejmowanie czynności windykacyjnych (w tym dochodzenie roszczeń na drodze postępowania sądowego), mających na celu egzekwowanie zaległości z tytułu należności cywilnoprawnych oraz zaległości podatkowych, by nie dopuścić do przedawnienia roszczeń w tym zakresie.
 12. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, poprzez:
 - sporządzanie planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 2 ustawy;
 - zachowanie terminu określonego w art. 41 ust. 1 ustawy, w ciągu którego należy poinformować nabywcę nieruchomości o terminie podpisania aktu notarialnego;
 - właściwe obliczanie oprocentowania niespłaconej części ceny przy zastosowaniu stopy redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski, na podstawie art. art. 70 ust. 3 ustawy.
 13. Zaniechać zobowiązania nabywców nieruchomości do pokrywania kosztów za sporządzane przez Gminę operaty szacunkowe.
 14. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, poprzez przeliczanie, nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, ceny wywoławczej

zbywanej nieruchomości na równowartość euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu, zgodnie z § 6 ust. 6 ww. rozporządzenia.

15. Dokonać analizy prawidłowości obliczenia odsetek od nieterminowej wpłaty rat opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w zakresie działki nr 772, w celu dochodzenia właściwej kwoty lub wydania właściwej decyzji na wniosek właściciela z dnia 31 sierpnia 2021 roku.
16. Zapewnić przestrzeganie § 4 pkt 3 uchwały nr XXXV/194/2010 Rady Gminy Pęczniew z dnia 28 października 2020 roku w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Pęczniew i jej jednostkom organizacyjnym, poprzez dochodzenie odsetek ustawowych w sytuacji nieterminowego regulowania należności rozłożonych na raty.
17. Dokonać przeksięgowania pobranych odsetek z tytułu nieterminowych wpłat opłat za użytkowanie wieczyste na należność główną stosownie do przepisów zmieniających termin płatności tej opłaty za 2020 rok.
18. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, poprzez podejmowanie uchwał przez Radę Gminy Pęczniew wyrażających zgodę na zawarcie umów dzierżawy w przypadkach wskazanych w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ww. ustawy.
19. Zapewnić określanie właściwej formy (tj. powierzenie lub wsparcie) zlecenia realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
20. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, poprzez ujmowanie w wieloletniej prognozie finansowej wszystkich przedsięwzięć, których realizacja wykracza poza rok budżetowy oraz właściwe określanie limitów zobowiązań, dla tych przedsięwzięć stosownie do przepisów określonych w art. 226 ust. 3 i 4 ustawy.
21. Zapewnić rozliczanie dotacji przedmiotowych udzielonych zakładowi budżetowemu stosownie do stawek określonych w podejmowanych przez Radę Gminy Pęczniew uchwałach w tych sprawach.
22. Zapewnić prawidłowe obliczanie średniej liczby etatów dla nauczycieli stanowiących podstawę obliczenia jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U z 2020 r., poz. 1303).
23. Zapewnić należyte monitorowanie procesów związanych z wykonaniem budżetu, podejmując – w uzasadnionych przypadkach – w trakcie roku budżetowego decyzje korygujące pierwotne założenia.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy w Pęczniewie

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Pęczniewie

aa

